

ŻOŁNIERZE WYKLECI

Autor Szymon Jaroniec

KIM BYLI ŻOŁNIERZE WYKŁĘCI?

ŻOŁNIERZE WYKŁĘCI, ŻOŁNIERZE NIEZŁOMNI,
POLSKIE POWOJENNE PODZIEMIE
NIEPODLEGŁOŚCIOWE I ANTYKOMUNISTYCZNE
– ANTYKOMUNISTYCZNY, NIEPODLEGŁOŚCIOWY
RUCH PARTYZANCKI, STAWIAJĄCY OPÓR
SOWIETYZACJI POLSKI I PODPORZĄDKOWANIU
JEJ ZSRR, TOCZĄCY WALKĘ ZE SŁUŻBAMI
BEZPIECZEŃSTWA ZSRR I
PODPORZĄDKOWANYMI IM SŁUŻBAMI W
POLSCE.

ORGANIZACJE

Już w roku 1943 w związku z klęskami Wehrmachtu na froncie wschodnim dowództwo AK rozpoczęło tworzenie struktur na wypadek okupacji terytorium Polski przez Armię Czerwoną. Powstała organizacja NIE łącząca struktury cywilne i wojskowe, mająca na celu samoobronę i podtrzymywanie morale polskiego społeczeństwa w oczekiwaniu na wojnę Zachodu z ZSRR. Organizacja ta jednak została znacznie osłabiona w wyniku akcji „Burza” i powstania warszawskiego. Dodatkowym ciosem było aresztowanie dwóch najważniejszych osób w konspiracji: gen. bryg. Emila Fieldorfa i gen. bryg. Leopolda Okulickiego. 7 maja 1945 rozwiązano NIE i powołano nową organizację: Delegaturę Sił Zbrojnych na Kraj, która przetrwała kilka miesięcy i została zastąpiona Ruchem Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”^[7]

PODSTAWOWE ORGANIZACJE

- ARMIA KRAJOWA
- ARMIA KRAJOWA OBYWATELSKA
- ARMIA POLSKA W KRAJU
- DELEGATURA SIŁ ZBROJNYCH NA KRAJ
- KONSPIRACYJNE WOJSKO POLSKIE
- NARODOWE SIŁY ZBROJNE
- NARODOWE ZJEDNOCZENIE WOJSKOWE
- NIE
- RUCH OPORU ARMII KRAJOWEJ
- WIELKOPOLSKA SAMODZIELNA GRUPA OCHOTNICZA WARTA
- WOLNOŚĆ I NIEZAWISŁOŚĆ
- WOLNOŚĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ

DSI.NET.PL

DZIAŁALNOŚĆ

Po wkroczeniu w roku 1944 Armii Czerwonej na terytorium Polski NKWD, NKGB i Smiersz rozpoczęły aresztowania, deportacje i terror wobec polskiej ludności cywilnej. Jeszcze w okresie okupacji niemieckiej działalność radzieckich dywersantów spadochronowych polegała głównie na tropieniu i rozszyfrowywaniu oddziałów Armii Krajowej, mordowaniu ludności wiejskiej, udzielającej pomocy Armii Krajowej, napadaniu na dwory, paleniu kościołów i likwidowaniu inteligencji polskiej. Do kontroli polskich ziem wschodnich użyto oddziały NKWD, oddziały Armii Czerwonej i miejscową milicję, rekrutującą się z czerwonej partyzantki. Np. oddziały partyzancki radzieckiej im. Czapajewa rabowały wsie w okręgu nowogródzkim. W rejonie Lidy w ciągu 3 miesięcy NKWD wymordowało 9800 osób. W Szczuczynie Nowogródzkim zamordowano 8000 osób. W Oszmianie 6000 osób. W sierpniu 1944 roku z Wilna wywieziono kilkanaście tysięcy mężczyzn do Katugi. 35 000 aresztowanych w Wilnie deportowano do południowej części Związku Radzieckiego i na Syberię. Liczbę Polaków deportowanych z terenów byłych województw wileńskiego i nowogródzkiego do grudnia 1944 oceniano na ok. 80 000 osób. Do stycznia 1945 roku oceniano liczbę Polaków aresztowanych i wywiezionych do Związku Radzieckiego na ok. 5000 w Grodnie i ok. 10 000 w Białymstoku

WALKI ZBROJNE

Akcje większości oddziałów podziemia antykomunistycznego były wymierzone w oddziały zbrojne UB, KBW, MO. Podziemie prowadziło również akcje ekspropriacyjne. Największą zorganizowaną jednostką prowadzącą na terenie powojennej Polski również regularne walki z siłami bezpieczeństwa była 6 Wileńska Brygada (WiN). Działania przeciw siłom bezpieczeństwa prowadził również m.in. wielkopolski oddział Antoniego Fryszowskiego: atak na spółdzielnię Samopomocy Chłopskiej w Wierzbinku (wrzesień 1946) i atak na spółdzielnię SCh w Mostkach (maj 1947)

Do walki z polskim podziemiem Państwowy Komitet Bezpieczeństwa skierował: 47 pułków piechoty, 2 brygady artylerii ciężkiej, 18 pułków artylerii lekkiej, 5 samodzielnych dywizjonów artylerii ciężkiej, 5 pułków czołgów, 3 pułki kawalerii i jeden pułk saperów Wojska Polskiego, 2 pułki Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, 14 batalionów operacyjnych, 18 batalionów ochrony i 13 kompanii konwojowych, z Milicji Obywatelskiej skierowano łącznie 52 808 milicjantów. Ogółem do walk z podziemiem zbrojnym przeznaczono ok. 150–180 tys. żołnierzy i milicjantów. Razem z ORMO zaangażowano ponad 250 tys. żołnierzy, milicjantów i ormowców

UPAMIĘTNIENIE

© ANDRZEJ STAWINSKI/REPORTER

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKŁĘTYCH

Od 2011 roku dzień 1 marca został ustanowiony świętem państwowym, poświęconym żołnierzom zbrojnego podziemia antykomunistycznego. Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” jest obchodzony corocznie, nie jest jednak dniem wolnym od pracy. Pierwszy dzień marca jest dniem szczególnie symbolicznym dla żołnierzy antykomunistycznego podziemia – tego dnia w 1951 roku wykonany został wyrok śmierci na kierownictwie IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”

NAJWYŻSZE ODZNACZENIA PAŃSTWOWE DLA „ŻOŁNIERZY WYKLETYCH”

- Stefan Korboński został pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego w 1995 roku przez prezydenta Lecha Wałęsę.
- Łukasz Ciepliński, August Emil Fieldorf, Wincenty Kwieciński, Franciszek Niepokólczycki, Witold Pilecki i Jan Rzepecki zostali pośmiertnie odznaczeni Orderem Orła Białego przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego.
- *Za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej* zostali pośmiertnie odznaczeni Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski: Marian Bernaciak, Hieronim Dekutowski, Kazimierz Kamiński, Stanisław Kasznica, Władysław Łukasiuk, Stanisław Marchewka, Jan Rodowicz, Józef Rybicki, Zygmunt Szendzielarz, Jan Tabortowski, Edward Taraszkiewicz i Leon Taraszkiewicz.

KONTROWERSJE

- Część badaczy reprezentuje pogląd głoszący, że podziemie antykomunistyczne było antysemickie i odpowiedzialne jest za mordy na Żydach. Zdaniem socjolog prof. Barbary Engelking podziemie antykomunistyczne w swojej propagandzie często posługiwało się przedwojennymi wątkami antysemickimi i stereotypem żydokomuny^[29]. Według badań Instytutu Pamięci Narodowej, antysemityzm wśród Żołnierzy Wyklętych mógł być związany z dużym udziałem Żydów i osób pochodzenia żydowskiego w kierownictwie UB^[30]. Historyk Maciej Korcuć wskazuje na fakt strzelania do kilkunastu żydowskich cywili przez podkomendnych Józefa Kurasia „Ognia” w okolicy Krościenka. Zaznacza, że akcja określona przez niego jako zbrodnia nie była rozkazem „Ognia”^[31]. Historyk Jan Tomasz Gross podaje, że oddział Kurasia zamordował wówczas 11 osób, raniąc 7

DZIEKUJĘ ZA OGLĄDANIE
MAM NADZIEJĘ, ŻE PREZENTACJA SIĘ
PODOBAŁA

